

מה חושבים מומחי הביטחון באמת על הבעייה הביטחונית?

צ'ה"ל ופלסטיין

טימית, כדי למנוע את עירעור היציבות במרחב. גם אם תיווצר בעייה כזאת, ניתן יהיה להתגבר עליה — בניגוד גמור לאינתיפאדה הנוכחית, שעליה אי אפשר להתגבר. כי זהו ההבדל: כיום אנחנו לחומים ככל העם הפלסטיני. אך אם תקום מדינה פלסטינית, יהיה לרוח העצום של העם הפלסטיני אינטרס מוחשי לחיות עימנו בשלום, לסחור עימנו, לנוע בשיטחנו ולאפשר לנו לנוע בשיטחם.

פלסטיין לא תהיה לבנון שניה.

אני שמח שרוב אנשי הביטחון, שדיברתי איתם, תמימי ריעים איתי בנקודה זו.

ב עיני חילל אמיתי, חשובה הרבה יותר הסכנה השניה, הצבאית הסתורה.

מדינה פלסטינית בלב הארץ עלולה להוות סכנה קיומית לישראל, אם יהיו בה כוחות ומערכות נשק מסוכנות. אולם איש אינו חולם על כך — לא בצד שלנו, לא בצד הפלסטיני.

יש אנשי ביטחון המעדיפים את האופציה הירדנית (ו"ל) מתוך המחשבה הבאה: אם תהיה המדינה הפלסטינית מפורזת, היא לא תהיה ריבונית באמת. היא לא תשלים עם מצב זה לאורך ימים. אך אם תהיה חלק ממדינה ירדנית, תוכל המדינה להחזיק את כוחותיה ממזרח לירדן, ולהסכים לפירוז הגדה המערבית.

זה נכון, אבל זה לא מעשי. האופציה הירדנית מתה לצמיחות, ועל כך יש למעשה הסכמה בלי לית גם בקהילה המודיעינית.

אם המדינה הפלסטינית צריכה להיות מפורזת?

זוהי סיכמה יפה, אבל אין בכך צורך.

אם יהיו למדינה זו חטיבה אחת או שתיים של צבא, בעל אמצעי לחימה מוגבלים, לא תהיה בכך סכנה לישראל. מול העוצמה הכבירה של צה"ל, יהיה זה כוח מבוטל. צה"ל יוכל לכבוש את השטח שוב תוך שעות, כל אימת שתהיה צפויה סכנה של ממש.

אם כן, אילו סידורי ביטחון דרושים באמת?

הצגתי לכמה אנשי ביטחון שאלה פשוטה: נניח שהדרג המדיני יחליט, בנאום היום, שיש לקבל את הקמתה של מדינה פלסטינית בגדה וברצועה. הממשלה תציג או למטכ"ל את השאלה: על אילו סידורי ביטחון לעמוד במשאומתן לשלום? מה תהיה התשובה?

בעל-ישיחי לא שלפו מן המגירה תוכנית מוכנה. (אילו הייתי הרמטכ"ל, הייתי מטיל על המוסד המתאים לגשת להכנת תוכניות כאלה, אם עדיין אינן קיימות. זה עשוי לקרות יותר מוד מוד מכפי שרגילים לחשוב.)

ובכן, מה דרוש באמת?

אם לתמצת את הדריעות שמעתי, ניתן להרכיב רשימה מעין זו:

● **אסור להסכים בשום פנים ואופן לכניסת כוחות זרים כלשהם למדינה הפלסטינית.**

● **ישראל צריכה לשמור על היכולת לקדם את פני הסכנה הזאת, בכל עת, ובין השאר על היכולת המודיעינית לרדת עליה די זמן מראש.**

● **יש להסכים על אי-הימצאות אמצעי לחימה התקפיים בשטח המדינה הפלסטינית, כגון סוגים של טילים, ארטילריה, כוחות-אוויר, טנקים וכו'.**

● **ייתאמר בסירוש בהסכם כי — נוסף על שאר הערבות — הפרת תנאים אלה תעניק לישראל את הרשות להבטיח את ביצוע התנאים האלה בעצמה.**

עד כמה שאפשר, יש לעצב את תנאי ההסכם האלה על בסיס של הדדיות. למשל: ישראל יכולה להסכים בהחלט לכך שכוחות זרים לא ייכנסו גם לשיטחה, שאזורים מסוימים בה יפורזו, שתהיה התרעה הדדית, וכו'.

בניגוד לסיסמות ריקות ורגשניות של פוליטיקאים, אלה הם עניינים מעשיים, מוחשיים, מודריים, שניתן לנהל עליהם משאומתן.

כ ל אחת מן הנקודות האלה מעוררת, כמובן, שאלות רבות.

האם ניתן למנוע כניסת כוחות זרים לגדה? (המשך בעמוד 8)

הותם העדתית-מקומית-דתית מעל לנאמנות למדינה הלכנונית. הניסיון החוזר של עדת-מיעוט אחת — המארונית — להשתלט על כל האחרות גורם מדי פעם להתלקחות רצחנית.

שום דבר דומה לזה אינו קיים בפלסטיין. לעם הפלסטיני יש הכרה לאומית נחושה ומלוכדת. גם במצבים הקשים ביותר הוכיח שאיפה עזה לאחד דת, שאינה נופלת מזו של העם הישראלי.

הפילוגים הקיימים באש"ף אינם שונים מן הפילוגים הקיימים בכל עם נורמלי, וגם שלנו. אין כמעט תנועת-שיח

קו ירוק

רור מודרנית שלא היו לה פילוגים כאלה. כאשר קמה מדינה חדשה, משתלט בדרך כלל פלג אחד על האחרים, ומכונן מישטר חדש.

מעמדו של יאסר ערפאת הוא כה דומיננטי, כיום, עד כי אין ספק שהוא ותנועתו, פת"ח, ישלטו במדינה החדשה. יש סיכוי סביר לכך שרוב שאר הפלגים יהפכו למפלגות פולריטיות לגיטימיות.

מוכן שהרורים עלולים גם להתפתח אחרת. יתכן כי עיראק, סוריה, לוב וכו' ימישכו לסכסך ולחמש רסיסים טררריסטיים שישרתו את מטרותיהם. רסיסים אלה עלולים לפתח טרור גם נגד ישראל וגם נגד ממשלת-פלסטיין.

אינני סבור כי סכנה זו תמורה. כי במיקרה כזה ייווצר אוטומטית אינטרס משותף בין ממשלת-פלסטיין וממשלת-ישראל לרכא את האיזונים.

שורות הביטחון של שתי המדינות יפעלו אז זה בצד זה, וברוח יהיה עימם. רוב המדינות הערביות יתמכו בממשלה הפלסטינית הלגרי

הערכה המוסמכת של קהילת המודיעין (ג'רוח אמ"ן) קובעת שלא יתכן לשים קץ לאינתיפאדה בלא הסדר מדיני, ושלא יהיה הסדר מדיני בלי אש"ף.

האגדה מספרת שיש ברוח המלצה לממשלה, שבשום פנים ואופן אסור להסכים להקמת מדינה פלסטינית בגדה המערבית וברצועת-עזה.

אין שחר לאגדה זו. המלצה כזו אינה קיימת.

זדמן לי בימים אלה לשוחח עם כמה מן המומחים הביטחוניים החשובים ביותר במדינת-ישראל (עם כל אחר מהם בנפרד).

אני מחשיב שיותר מסוג זה, בגלל עובדה המאפיינת את החיים בישראל: הרמה האנושית והמחשבתית של אנשי הביטחון בכירים עלולה בהרבה על זו של הפוליטיקאים המצויים.

רוב הפוליטיקאים חושבים (אם אפשר לקרוא לזה "חוש-ביס") במליצות, בסיסמות, בצורה מבובלת. הם ניוונים מכותרות בעיתונים, מסיקרידעתי-קהל. אין הם אמונים על מחשבה הגיונית ושיטתית. אין אצלם הבדל ברור בין המצוי והרצוי, בין האידיאלוגיה והנתונים בשטח.

אנשי הביטחון, לעומת זאת, רגילים לטפל ב-עובדות, במצבים מוחשיים, במאזני-כוח, בבניין שיטתי של מובצעים. זה מחייב מחשבה שיטתית.

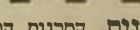
גם אנשי-אקדמיה אמורים להיות מסוגלים לבנות מחשבה הגיונית, לפחות בתחום התמחותם המסוימת. אבל הפרופסורים חיים בעולם התיאוריה, ולא תמיד מתחככים עם המציאות.

מבחינה זו יש לאנשי-צבא יתרון. אם איש-צבא הוא גם איש-חושב, המסוגל לתרגם את הניסיון שלו לשפת-התיאוריה, הרי זה אדם שראוי להקשיב למחשבותיו. לא-אחת יש הבדל רב בין מעשיו של האיש, על פי הוראות הדרג המדיני, ובין מחשבותיו.

הצגתי לכמה אנשים כאלה את השאלה הפשוטה: האם הקמתה של מדינה פלסטינית לצד ישראל מהווה בעייה ביטחונית שאינה ניתנת לפיתרון?

עיוור יכול לראות שההתפתחות ההיסטורית הולכת לכיוון זה. במקום או במאוחר תקום מדינה פלסטינית, כפי שניבאנו תמיד.

השאלה היא: האם ביטחון-ישראל יוכל להם-תדר עם זה?

מבחינה ביטחונית, הסכנות הכרוכות בקיומה של מדינה פלסטינית לצד ישראל מתלקות לשני סוגים: האפשרות של טרור והאפשרות של מילחמה.

אחד מאנשי הביטחון שדיברתי איתם שם את הרגש הבל-ערי על עניין הטרור.

וזה דעתו: "מדינה פלסטינית בזאת עלולה להפוך ללבנון שניה."

אפשר להניח כי יאסר ערפאת יהיה מנהיג המדינה, ושהוא באמת יהיה מעוניין בשלום. אולם יהיו במדינה אירגונים חמושים מסוגים שונים, שיקבלו את תמיכתם ממדינות ערביות אחרות, כגון סוריה, עיראק ולוב. ערפאת לא יוכל לשלוט בהם.

"מבוא: המדינה לא תהיה יציבה, הטרור ישתפך ממנה אלינו. לא נוכל להקים גרר-מערכת לאורך הקו הירוק. זה יהיה מצב בלתי-נסבל."

עד כאן דעתו של האיש. יש להתווכח עימה, ולוא רק מפני שהאיש הוא בעל עמדה כבירה.

אין היא נראית לי.

אם לדבר על "לבנון שניה", מפני שלא ייתכן לבנון שניה. המצב בלבנון הוא ייחודי, יחיד-במינו במרחב ובעולם.

בלבנון חסרה הכרה לאומית משותפת. יש בה מילחמת-אחים נצחית, מייאשת, מפני שארץ מורכבת מתצית-ריסר חבלים עצמאיים-למעשה, ותושבי כל אחד מהם מעמידים את